Hitza - Esanahia	Testuingurua	Orrialdea
abegi harrera	«Horregatik, denbora gupidagabea izan arren, oroitzapen batzuk betiko geratzen dira presente, **abegi** ona egiten diegulako memoriarekin.»	(30)
akuri kuia	«Tira, goazen kaiola honetatik. Horixe da etxe hau: kaiola bat, barruan **akuri** gaixo bi harrapatuta geratu direnekoa...»	(56)
alderrai ibiltari, noraezean	«...nire bihotza kale amaigabean **alderrai** dabilen haur ttiki bat da.»	(59)
alta hala ere	«...hitz eginez ematen zituen orduak eta orduak. **Alta**, espero zuen azken ume hura ere ez zen jaio.»	(55)
altzo kolkoa	«**Altzoan** zeukan lehenxeago lorategian guk ikusitako txakur albinoaren burua...»	(51)
anabasa nahastea, saski-naskia	«Bat-batez ulertu nuen zein zen **anabasa** hartan nuen zeregina.»	(82)
antxintxiketan arineketan, korrika	«**Antxintxiketan** jaitsi nintzen kalerantz. Arnasoska, izulaborriak jota, galopa zoroan.»	(62)
apa-apan ttipi-ttapa, ibiliz	«Guk txikitan ikusten genituen moilan, elkarri usnaka, **apa-apan**, euren barkuko gizonei segika tabernaz taberna.»	(67)
argizagi izarra, astroa	«**Argizagien** gidaria dela uste du, Jainkoak zigortutako aingeru matxinatua.»	(82)
atalas ateburua, ataria	«**Atalasa** zeharkatu genuen. Lipar batzuetan itxi-usainaz izan ezik ez ginen ezertaz kargutu.»	(36)
atoan segituan, berehala	«Isildu egin zen bat-batean, zerbait esan ala ez pentsatzen. **Atoan**, hangoaz eta hemengoaz segitu zuen, zeruaz eta lurraz...»	(70)
aurri etxe baten hondakinak	«Nola zitekeen han bizitzea, mundutik aparte, hauts eta **aurri** artean?»	(55)
barren baina	«Gauzak zehatz-mehatz esaten, **barren**, ez zuen asmatzen...»	(23)
begiztu sumatu, urrundik ikusi	«Eta gero, uda zoragarri hartan **begizten** hasitako gure mundu txikia hazten eta hazten ikusiko genuen, elkarrekin, sekulako eta betiko.»	(85)
beilegi horia	«...sostentxo bat atera zuen bere tokaderoko kaxoitik (...). **Beilegia** zen eta lore txiki bat zuen titizorro bien artean.»	(22)
bekoz beko aurrez aurre, buruz buru	«**Bekoz beko** neukan gizon morrosko berbalapikoa...»	(63)
benazko egiazkoa, benetakoa	«Errespetu hain **benazkoa** sortzen zidan, non ez nintzen gai gezurrik asmatzeko.»	(52)
beste errota bateko ogia beste kontu bat, oso	«Onartu, hori **beste errota bateko ogia** da...»	(80)
bihotz-koilara urdailaren goiko aldea	«Nerabezaroko krisia. Aitak beste modu batera deitzen zion horri: **bihotz-koilarako** mina.»	(18)
bikor zaldarra, azaleko garaua	«Azala **bikor** urtsuz, haragi errezko zorrotxoz josita zuen: andre hura bizirik usteltzen zegoen.»	(84)
brastakoan bat-batean, kolpetik	«—Eta zu zer dela-eta ibili zara Solaiz Enea inguruetan —bota zidan **brastakoan**.»	(42)
bristada isla, tximistada	«Gero, moilako eskaileretan egon ginen berbetan, zapatak kenduta, uretan islaturiko farolen zilarrezko **bristadak** oinekin apurtzen.»	(31)
butxatu trabatu, ataskatu	«Eta mintzoa **butxatuta**, ez baikinen kapaz esaldi bakar bat baizik esateko.»	(47)
dirdaitsu distiratsua	«Dolores zegoen etzanda, konortea galduta. Eta ilunpean, bi begi **dirdaitsu**, neuri begira.»	(62)

Hitza - Esanahia	Testuingurua	Orrialdea
durduzaturik asaldaturik, gogoa nahasita	«...iruditzen zaidala iraganetik natorrela tunel baten barrutik bidaia zaila eginda legez eta, azkenik (...) **durduzaturik** geratu naizela...»	(7)
eldarnioka sukar-ametsetan, delirioan	«Dolores **eldarnioka** zegoen...»	(81)
enpagugarri betegarria, nazkagarria	«Bestelako kirats **enpagugarria** zen, substantzia nahastuen usain ustela...»	(50)
erdu etorri, hurbildu	«—**Erdu**, gazteok. Erdu beldurrik gabe.»	(50)
estreinakoz lehenengoz, lehen aldiz	«Alain ikusi nuen. Ez **estreinakoz**, institutuan baitzebilen maila bat gorago.»	(13)
gandu lausoa, laino mehea	«...Garraitzeta **gandu** mehetan bilduta ageri zen, zeta-paperean legez.»	(49)
gangar eroa, harroa	«Gero hanka egiten nuen saltzaileen oihu **gangarra** belarrietan sartuta...»	(18)
gangartu harrotu	«Hego-hotsa sumatu nuen, hegaldatu nahi eta ezin duen hegaztiarena bezalakoa. Gortinak ziren, haizeak **gangartuta**.»	(78)
giltzarrapo sarrail mugikorra, kandadua	«Alferrikoa sarrera galarazteko, **giltzarraporik** gabe jarrita baitzegoen bi barroteren inguruan, jesus batean kentzeko legez.»	(26)
goizalba egunsentia	«Suhiltzaileak heldu zirenerako **goizalba** zen eta etxea osoro kiskalita zegoen.»	(87)
gomuta oroipena	«Amamaz dudan **gomuta**, beraz, gazi-geza da, hil nahirik bizi baitzen...»	(10)
gurbitz zuhaiska mota bat	«**Gurbitz** baten ondoan topa genuen, hesitik hurbil, azalak zimur-zimur euri-zaparradatzan egon izanagatik..»	(35)
gurrunga zurrunga	«Otoz-otoan, **gurrunga** bat, marrua, xaxatua izan den animaliaren murruskaren moduko orro lazgarria entzun genuen.»	(37)
hilgura hiltzeko gogoa	«Hamasei urte nituela, gure amama **hilguraz** bizi zen.»	(9)
huntzorri landare igokaria, huntza	«Murruaren gainaldean, **huntzorri** sarriak aterpe antzekoa eratuta zeukan.»	(26)
hurrean agian, akaso	«Umeok herritik urrundu ez gintezen asmatutako ipuina izango zen, **hurrean**.»	(33)
ilaurtu abortatua	«Ume bat izan nahi zuten, kosta ahala kosta, baina ezin. **Ilaurtuak** bai, izan zituen, bata bestearen ondoren.»	(54)
inarrosi astindu	«Jonasen heriotzak goitik behera **inarrosi** ninduen, zartailu batek bezala.»	(71)
inkesa kexa, intziria	«...amama gaixotu zenetik etengabe entzun ohi nituelako haren marrumak eta **inkesak**.»	(9)
intziri oinazezko kexa edo oihua	«Suzko beste irudi bat zetorren eskaileretan behera, lau-hankatan, zaunkak eta **intziriak** letagin artetik jaurtiz.»	(86)
iraizkin gorozkia, uzkitik	«...erromero-alkohol tanta batzuk zabaltzen genituen logelan, **iraizkinen** usain txarra ezabatzeko.»	(51)
irrika grina, nahi bizia	«...oroitzeko beldurrez baina **irrikaz** aldi berean.»	(7)
isipu ur bedeinkatua jaurtitzeko	«...abadeen sotanen zirri-zarrak, ur-ponte higatuak, **isipu** lurrintsuak eta arantzazko koroak etortzen zitzaizkidan burura.»	(10)
istil putzu txikia	«Pinadiko zokondo ospel batean Liapeko burdinur-iturria zegoen, goroldiotan bildurik eta oinetako **istila** ur-dilistaz apindurik.»	33)

Hitza - Esanahia	Testuingurua	Orrialdea
itaundu galdetu	«Etxera iritsitakoan, azala bera urtzeko moduko lotsa lotsatuaz, **itaundu** nion amari...»	(22)
itsas mihilu itsas labarretako landarea	«...eta bukaeran muino bat, basabelarrez mukuru, **itsas mihiluz** gehienbat.»	(18)
izulaborri izua, panikoa	«Antxintxiketan jaitsi nintzen kalerantz. Arnasoska, **izulaborriak** jota, galopa zoroan.»	(62)
izurdearen kanikak arranopola!, arraoia!	«—**Izurdearen kanikak**! Esan lehenago ba!.»	(65)
jitoan korronteen menpean	«Besterik gabe idazten nuen askotan, esatekoa aukeratzeke, berbaroaren **jitoan**.»	(19)
kargutu ohartu, jabetu	«Eta orduantxe **kargutu** nintzen, egiak, batzuetan, gezurrak baino alderdi krudelagoak izaten dituela.»	(69)
kinada estimulua	«Batzuetan gertatzen da kanpotik etortzen zaigula geure buruaz konturatzeko **kinada**, kanpotar batek ireki behar dizkigula begiak...»	(21)
kopalet saski-mota txikia	«Bazter batean, pikotxak eta palak zeuden, lurra batzeko **kopalet** pare bat, sokak...»	(62)
kosta ahala kosta edozelan ere, denaren	«Bila joango nintzen albait arinen. Berreskuratu egingo nuen **kosta ahal kosta**.»	(27)
kukupraka arrosa koloreko loredun	«Errepide ondoan jesarri ginen, **kuku-prakaz** beteriko harrizko karelean.»	(37)
kusku krisalida, estalgarria	«...eta, etzanguan, **kusku** likatsu baten barruan bezala, Alain biluzik, lo antzean.»	(83)
lahartuta laharrez edo sasiz betea	«Etxaldea ia-ia **lahartuta** zegoen, sasien erasoari men eginda.»	(50)
laket gustuko	«Bakardadea **laket** duzu, hor behean ematen duzun denbora aintzat hartuz gero, behinik behin.»	(52)
lantzean-lantzean noizean behin	«Kamiseta bat eta safariko galtza motzak zeuzkan jantzita. **Lantzean-lantzean**, ederra dela dakienaren irriño artifiziala ateratzen zitzaion.»	(30)
larderia beldurra	«Harrezkero ez zen atera, herrentasuna besteko **larderia** geratu zitzaiolako.»	(9)
lartxo gehiegitxo	«Pelikula **lartxo** ikusi dugula esan eta barre egingo dute geure kontura...»	(45)
leinargitsu noblea, aristokrata	«...harpa bat zegoen, dama **leinargitsuek** aisialdirako betidanik maite izan duten musika-tresna.»	(79)
lipar unea, momentua	«Atalasa zeharkatu genuen. **Lipar** batzuetan itxi-usainaz izan ezik ez ginen ezertaz kargutu.»	(36)
lorratz arrastoa	«Egun hartan, bezperako euriaren **lorratzak** ageri ziren errepidean, han-hemenka.»	(18)
lorrindu nahastu, hondatu	«Heriotza zer den geroago ikasten dugu, maite ditugunak galtzean bizitza **lorrintzen** hasten zaigunean.»	(61)
maizter errentaren truke bizi dena	«Garraitzetako etxe eta lur asko eurenak izan dira eta baserritarrak izan dituzte **maizter** mendetan zehar.»	(40)
malmutz maltzurra	«Atso **malmutzak** ez zuen nahi inork aurpegia ikusterik.»	(69)
marrantatsu (ahots) zakartua	«Ahots **marrantatsu** batek eten zuen minutu hartako tinka.»	(50)
marru orroa, animalien oihua	«...eta hara non **marru** amorratu bat sentitu nuen, gur-gur erdiragarria...»	(62)

Hitza - Esanahia	Testuingurua	Orrialdea
mirabe morroia	«Sekretu bat aitortzeak sekretu horren **mirabe** bihurtzen gaituela erabaki nuen.»	(64)
moila kaia	«Guk txikitan ikusten genituen **moilan**, elkarri usnaka, apa-apan, euren barkuko gizonei segika tabernaz taberna.»	(67)
mukuru goraino beterik	«...eta bukaeran muino bat, basabelarrez **mukuru**, itsas mihiluz gehienbat.»	(18)
mutxikin hondakina	«Zigarro-**mutxikinen** bat utziko zuten amatatu gabe eta hara!.»	(87)
nabartu kolore askoz osatua	«Hormak **nabartuta** zeuden, karea zartaturik.»	(49)
narritatu handitua, minberatua	«...Alainen zakil **narritatua** eta Alainen haziak utzitako distira likina antzeman nituen, tristeziaz beterik.»	(84)
nini umea, haurra	«Ilaurtuak bai, izan zituen, bata bestearen ondoren. Jaio orduko galtzen zituen **ninitxo** gizajoak.»	(54)
oinaze mina, sufrimendua	«Dolores, **oinazez** bizi eta oinazez hil zen.»	(82)
onez onetara asmo onez	«Jakina, inor ez da ibiltzen ezezagunei gonbiterik luzatzen **onez onetara**.»	(13)
orezta larruazaleko orban txikia	«**Orezta** bat zuen bular gainean, eskotean, ilgoraren itxurakoa.»	(53)
ospel laiotza, toki ilun samarra	«Pinadiko zokondo **ospel** batean Liapeko burdinur-iturria zegoen...»	(33)
otoz-otoan ezustean, ustekabean	«**Otoz-otoan**, gurrunga bat, marrua, xaxatua izan den animaliaren murruskaren moduko orro lazgarria entzun genuen..»	(37)
papar bularra	«(...) biharamunean berriz egotekotan geratu ginenean, ilargiaren antza zuen sentiera biribil batek bete zidan **paparra**.»	(31)
parrastan asko eta denak batera	«Gertaera haien berri jaso ahala, **parrastan** otutako galdera guztiak murriztuz zihoazen.»	(54)
pikardaturik orbanez beterik	«Bide nagusia goroldioz **pikardaturik** zegoen eta labainkorra zen.»	(60)
pinttano zuri-beltza, pintoa	«Zokondoan, upel baten azpian, arratoi-txakur **pinttano** bat zegoen, burua hanken artean.»	(67)
pirritan maldan behera biraka	«Halaxe, gezurraren elur-bola biribilari sakatu nion pendizean behera. Gezurra **pirritan** hasi zen...»	(65)
potin txalupa txikia	«Zerumugan, pasean zihoan zamaontzi baten fokuak gailendu ziren, eta hurrago **potinen** kriseilu gorri-berdeak.»	(37)
poto egin huts egin	«Sinesgarria zen dena, baina detaile batek **poto egiten** zuen amamaren kontaeran...»	(42)
potxua neskatxa	«—Zer, **potxua**? Hobeto zaude?.»	(63)
pusla larruazaleko ur batua	«Eguzkiak **puslak** ateratzen dizkit eta zapi hau ez da nahikoa kanpoan luzaro egoteko.»	(55)
salabardo arrantzaleen sarezko zakua	«Ezjakinarena eginez, **salabardoa** arrimatu nuen ea neure komenientziako arrainen bat harrapatzen nuen.»	(68)
saldoka talde handitan	«Kaioak **saldoka** zebiltzan, asaldatuta jaietako txapliguen erruz.»	(37)
sarri(a) ugaria	«Murruaren gainaldean, huntzorri **sarriak** aterpe antzekoa eratuta zeukan.»	(26)

Hitza - Esanahia	Testuingurua	Orrialdea
senperrenak ikusi asko sufritu	«**Senperrenak ikusi** genituen arrazionamentoa zela eta.»	(41)
talaia begiztatzeko toki garaia	«Helduen **talaiatik** ikusiz gero (...) oraindino galtzeke egon ohi den garai zoriontsua.»	(7)
teke-meke gorabehera, arazoa	«Bizitzako **teke-mekeez** akituta zegoen, heriotzaren egarriz.»	(9)
tostarteko arrantzale soila, arrunta	«Aitaren **tostarteko** marinel baten emaztea pasatu zen gure kaletik arin-arinka, gaueko ordu txikietan deika.»	(17)
tupustean ustekabean	«Gorputzaren mezuak banituen, baina aldakuntzaren segurantzia **tupustean** eskuratu nuen...»	(21)
txapligu suziria	«Kaioak saldoka zebiltzan, asaldatuta jaietako **txapliguen** erruz.»	(37)
txaraka zuhaiskaz osatutako basoa	«Koadernoan nire bizitzakoak zeuden idatzita eta ez nuen gura inork aurkitzerik, **txarakako** katamixar gizajoak izanik ere.»	(27)
txilinbuelta itzulipurdia	«Urdailak **txilinbuelta** egin zidan. Istorioaren puska solteak elkarren artean itsasten hasi ziren.»	(69)
txitxirrilduta zeharo kiskalita	«Lucille ohean erreta hil zen, logelan giltzapetuta, **txitxirrilduta**.»	(55)
uhuri oihu luzea, ulua	«**Uhuri** batek erdibitu zuen gaua: Lucilleren alarauak.»	(86)
ukaldi kolpea	«Ezohiko doinua. Ez zen olatuen **ukaldia** harkaitzen kontra, ezta harantzagoko errepidetik zihoazen autoen burrunba.»	(25)
ur-dilista ur geldoetako landare txikia	«Pinadiko zokondo ospel batean Liapeko burdinur-iturria zegoen, goroldiotan bildurik eta oinetako istila **ur-dilistaz** apindurik.»	(33)
ur-ponte bataiatzeko harrizko ontzia	«...abadeen sotanen zirri-zarrak, **ur-ponte** higatuak, isipu lurrintsuak eta arantzazko koroak etortzen zitzaizkidan burura.»	(10)
zeutzan etzanda zeuden	«...eta errukirik gabe juzkatzen genituen apaingarririk gabeko hilobietan **zeutzanen** senideak.»	(61)
zira euritarako soingainekoa	«Doloresen **zirari** erreparatu nion panteoien esparrurantz zihoala.»	(60)
zizili-zozolo txarto ahoskatuz, zizipasa	«Berba egiteko modua ere... **zizili-zozolo** egiten zuen eta perikitoen kutsuaz esaten zituen berba batzuk...»	(69)
zurtuta harrituta	«Alain **zurtuta** geratu zen.»	(73)